



TOT CE TREBUIE SĂ ȘTII DESPRE **GRIGORE ANTIPA**



*„Omul poate stăpâni natura atâta
timp cât ține seama de legile ei.”
(Grigore Antipa)*

Cine a fost Grigore Antipa?

Respect pentru oamenii de știință

Grigore Antipa (1867-1944) a fost un savant român, întemeietorul școlii românești de hidrobiologie și ihtiologie, inventatorul dioramelor și unul din creatorii muzeologiei moderne.



Grigore Antipa

Ihtiologie - Ramură a zoologiei care se ocupă cu studierea peștilor.

Hidrobiologie - Ramură a biologiei care studiază viața animală și vegetală din mediul acvatic, precum și toate procesele care au loc în apă.

Muzeologie - Știința care are ca obiect studiul organizării muzeelor, al păstrării, cercetării și prezentării patrimoniului.

DE REȚINUT

Grigore Antipa a scris peste 100 de lucrări, în care susținea ideea că știința trebuie să slujească interesele oamenilor.

Grigore Antipa s-a născut în Botoșani, la 7 decembrie 1867. Pe tatăl său, Vasile, avocat, l-a avut în preajmă doar până la 1 an și jumătate, acesta murind în 2 martie 1869.

Astfel, primii pași i-a făcut sub privirile mamei sale, Zoîța Nicolau din Băiceni, și ale fratelui său vitreg, Nicolae Leon, cel care i-a devenit bun prieten.



Grigore Antipa, la 9 ani

Rămași orfani, după moartea fulgerătoare a mamei lor (febră tifoidă) în 1873, de cei doi frați, Nicolae (Nicu) Leon - 11 ani și Grigore Antipa - 6 ani, a avut grija Panaite Șendrea, fratele Zoîței.

Nicu a fost dat la *Pensionul lui Mărgineanu* pentru clasele gimnaziale, iar Grigore a rămas cu Moșu Panaite „ca să mai crească”.

„Îi plăcea la țară, îl atrăgea viața din pădure, din cârânguri, din iaz, animalele din curte și din livezi, pasările în zbor și cuiburile cu pui, stupii de albine.”

Colindau adesea dealurile acoperite de păduri nesfârșite, zăboveau la lacul misterios din pădurea



Ipotestilor lui Eminescu, pescuiau crapi și alți pești din iazul de lângă Băiceni, ascultau clopotele de la Schitul Gafton.



Institutele Unite din Iași

„Întrebat într-o zi ce vrea să se facă când va fi mare, Grigore a răspuns: *Ei bine, avocat ca tata.*

Nu împlinise șase ani când Moșu Panaite l-a dus pe Grigore la Pensionul lui Mărgineanu din Botoșani, unde fiii celor cu dare de mână învățau să scrie și să citească. Aici se puteau face patru clase primare și patru gimnaziale în regim de internat. Dotat cu o memorie remarcabilă și o inteligență scilpitoare, Grigore asimila cu ușurință lecțiile predate și era oricând gata să răspundă la întrebări. După examenul de absolvire a celor patru clase, Grigore s-a dus, pentru ultima oară, în vacanță la Băiceni.”

În toamna anului 1878, Grigore Antipa a fost trimis la *Institutele Unite* din Iași, considerat cel mai bun liceu din Moldova.

Timp de șapte ani (1878-1885) a învățat carte de la profesori renumiți precum Grigore Cobălcescu, Petru Poni, Nicolae Culianu, Anton Naum, Petre Missir, absolvind clasele gimnaziale și liceale.



Grigore Cobălcescu

DE REȚINUT

Grigore Cobălcescu (1831-1892), geolog și paleontolog, a reușit să-i însușească pasiunea pentru științele naturii, iar Petru Poni (1841-1925) pentru fizica și chimie.

„Dar cel mai mult, Antipa a fost influențat de către Petre Missir (1896-1929), prin modul de gândire și concepțiile sale. Acest profesor de economie politică,

Theodor Petre Missir



proaspăt venit din Germania, făcea lecții atât de interesante, încât Grigore, după propria lui mărturisire, a rămas toată viața pasionat de această știință care i-a oferit idei și argumente pentru aplicarea în practică a rezultatelor studiilor sale de ecologie acvatică.”

În 1885 ia bacalaureatul, iar în februarie 1886 obține certificatul de absolvire a studiilor liceale, cu notele cele mai mari la științele naturale și limba germană.

VOI CE CREDEȚI?

Până în 1885, când a terminat liceul, Antipa i-a avut colegi de clasă pe și pe Dimitrie Voinov - alți doi biologi, cu înalt renume în țară.

- | | |
|-------------------|--------------------|
| a) Aurel Vlaicu; | b) Mihai Eminescu; |
| c) George Enescu; | d) Emil Racoviță. |

În toamna anului 1886, s-a înscris la Universitatea din Jena, Germania, la Facultatea de Filosofie - secția științifică (1886 -1892), acolo unde își făcea deja studiile fratele său, Nicolae Leon.

Celebra Universitate avea pe vremea aceea profesori renumiți precum Goethe, Schiller, Hegel etc.

Respect pentru Ernst Haeckel, marele naturalist german, era prorector și conducea Institutul de Zoologie. Acesta va avea asupra lui Antipa o influență covârșitoare și vor rămâne prieteni, corespondând adesea de-a lungul vieții.



Ernst Haeckel

„Antipa este un băiat extrem de înzestrat și drăguț.” Ernst Haeckel

„Anii studenției i-au rămas scumpe amintiri ale nopților cu lună de la Jena, ale orelor târzii de lucru în laborator, ale discuțiilor la seminarii asupra celor mai arzătoare probleme ale biologiei. Antipa n-a uitat niciodată glasul răsunător al lui Haeckel, râsul său cristalin, bunătatea și omenia pe care avea să le menționeze într-un duios articol pe care l-a scris cu ocazia aniversării a 80 de ani a maestrului iubit.”

DE RETINUT

La recomandarea lui Haeckel, în 1888, Grigore Antipa lucrează șase luni la Stațiunea Zoologică de la Villefranche-sur Mer.

Aici îi va întâlni și va învăța din experiența unor renumiți zoologi. Împreună cu Paul Bujor (biolog, profesor universitar și scriitor), se va familiariza în cunoașterea faunei.

La îndemnul lui Bujor, în drumul său spre Jena, se oprește pentru două luni la Paris, unde îl va revedea pe prietenul și colegul său de școală - Emil Racoviță. Împreună vizitează mai multe muzee, institute de biologie și audiază cursurile de la Sorbona.



Emil Racoviță

În anul 1890, sub conducerea profesorului Willy Kükenthal (al doilea asistent al lui Haeckel - după Arnold Lang), pleacă într-o expediție în Marea Nordului.

Aici va învăța mânăuirea aparatelor de colectare a animalelor marine, iar în laboratorul Stațiunii Helgoland va aprofunda studiul meduzelor - „acele splendide animale marine, în formă de umbrelă, cu constituție gelatinoasă și cu subtile nuanțe de roz, violet sau perfect transparente, a căror frumusețe a redat-o Haeckel în splendide planșe colorate”.



Meduzele lucernariide, care au obiceiul de a se fixa de o piatră sau de o algă, cu o prelungire a umbrelei i-au trezit interesul lui Antipa.